

Motion till riksdagen 2012/13:A370

av **Anders Karlsson m.fl. (S)**

Kringgående av socialtjänstlagen samt lagen om arbetsmarknadspolitiska program

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en förändring av socialtjänstlagen och lagen om arbetsmarknadspolitiska program.

Motivering

Arbetsdomstolen meddelande den 12 september 2012 sin dom i mål nr A 2/11. Bakgrunden till domen var att ett av Sveriges största installationsföretag inom elbranschen under 2009–2010 tog emot en elektriker som anvisats praktik via socialtjänstlagen. Den berörda elektrikern hade under flera somrar arbetat vid företaget när han studerade på gymnasiets elprogram. Efter avslutad utbildning fick han även arbete som lärling. På grund av arbetsbrist sades han dock upp från sin anställning. Då han ännu inte hunnit kvalificera sig till a-kassa var han tvungen att vända sig till socialen för att få försörjningsstöd. Genom socialen anvisades elektrikern praktik hos sin förra arbetsgivare enligt 4 kap. 4 § socialtjänstlagen.

Svenska Elektrikerförbundet gjorde i Arbetsdomstolen gällande att elektrikern kom att utföra samma arbetsuppgifter som andra elektriker vid företaget och att företaget därmed skulle ha tillämpat kollektivavtalet.

Arbetsdomstolen fastlår i domen att syftet med praktik anvisad enligt 4 kap. 4 § socialtjänstlagen inte är att sätta personer i reguljärt arbete. Av förarbetena till bestämmelsen, prop. 1996/97:124 s. 78, anges att insatserna inte är avsedda för personer som endast tillfälligtvis är socialbidragsberoende och som bedöms ha goda förutsättningar för att inom rimlig tid få ett arbete eller annan arbetsmarknadspolitisk åtgärd inom ramen för de ordinarie syste-

Fel! Okänt namn på

men. Vidare anges i författningskommentaren att ”deltagande i praktik eller kompetenshöjande verksamheter syftar till att stärka den enskildes möjligheter att få arbete och utgör alltså inte i sig själv ett arbete” (se prop. 1996/97:124 s. 174).

Arbetsdomstolen bedömde att elektrikern var att anse som arbetstagare enligt det s.k. civilrättsliga arbetstagarbegreppet. Det arbetstagarbegrepp som idag tillämpas i princip oavsett tillämplig lag. Bakgrunden till detta ställningstagande var att Arbetsdomstolen fann att elektrikern utfört samma arbetsuppgifter som andra och att denne vid en helhetsbedömning var att anse som arbetstagare. Arbetsdomstolen ansåg sig dock vara förhindrad att åsidosätta regleringen i socialtjänstlagen som föreskriver att den som deltar i praktik enligt socialtjänstlagen inte är att anse som arbetstagare.

Motsvarande reglering återfinns även i 7 § lagen om arbetsmarknadspolitiska program. Av förordningen till denna lag följer uttryckligen att Arbetsförmedlingen har i uppdrag att se till att inte reguljära arbetstillfällen undanträngs.

Nuvarande ordning innebär att socialtjänstlagen samt lagen om arbetsmarknadspolitiska program möjliggör åsidosättande av kollektivavtal samt utnyttjande av arbetstagare i strid med respektive lag. I likhet med många andra är det vår uppfattning att villkoren på svensk arbetsmarknad ska regleras av kollektivavtal. Det är detta som är själva kärnan i den svenska modellen. Det är inte en rimlig ordning att det allmänna genom lagstiftning samt ekonomiskt stöd ska möjliggöra en ordning som står i direkt konflikt med den svenska arbetsmarknadsmodellen.

Arbetsdomstolen har genom sin dom klargjort ett behov av en förändrad lagstiftning på området.

Enligt min mening bör socialtjänstlagen samt lagen om arbetsmarknadspolitiska program tillföras en reglering som innebär att respektive lags undantag från arbetstagarbegreppet inte gäller för det fall den enskilde sätts i reguljärt arbete.

Stockholm den 4 oktober 2012

Anders Karlsson (S)

Gunnar Sandberg (S)

Lars Mejern Larsson (S)